

REALIZACJA BUDŻETU OBYWATELSKIEGO W PSZCZYNIĘ
Raport z monitoringu

Opracowanie: Grzegorz Wójkowski

Kontakt do realizatora projektu:

Stowarzyszenie Aktywności Obywatelskiej Bona Fides

e-mail: biuro@bonafides.pl

adres: ul. Warszawska 19 (pierwsze piętro), 40-009 Katowice

tel/fax: +48 32 203 12 18

strona internetowa: <http://bonafides.pl>

Partnerem w projekcie jest **Spółdzielnia Kooperatywa Pozarządowa w Warszawie**

Kontakt do autora raportu

Grzegorz Wójkowski

e-mail: grzegorz@bonafides.pl

Raport podlega licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa – na tych samych warunkach 3.0 Polska

<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/pl/>

Raport powstał w ramach projektu:

SKONTROLUJ JAK DZIAŁA
BUDŻET OBYWATELSKI
W TWOJEJ GMINIE

Projekt jest współfinansowany z Funduszy EOG w ramach programu Obywatele dla Demokracji

Spis treści:

Wstęp	4
1. Procedura budżetu obywatelskiego.....	4
2. System informowania o budżecie obywatelskim.....	5
3. Przygotowanie i zgłaszanie projektów.....	6
4. Weryfikacja projektów.....	7
5. Wybór projektów.....	8
6. Realizacja projektów.....	9
7. Ewaluacja budżetu obywatelskiego.....	9
Podsumowanie.....	10
Metodologia.....	10

Wstęp

Niniejszy raport stanowi wynik monitoringu przeprowadzonego w okresie od czerwca do listopada 2015r., w Urzędzie Miejskim w Pszczynie, zrealizowanego przez Stowarzyszenie Aktywności Obywatelskiej Bona Fides z siedzibą w Katowicach. Badanie było prowadzone w ramach projektu „Skontroluj jak działa budżet obywatelski w twojej gminie”, realizowanego ze środków programu Obywatele dla Demokracji pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach funduszy EOG. Projekt rozpoczął się we wrześniu 2014 r. i potrwa do kwietnia 2016 r.

W ramach monitoringu sprawdzana była procedura regulująca funkcjonowanie budżetu obywatelskiego na terenie gminy Pszczyna oraz sposób jej wdrażania. Uwaga podczas monitoringu skupiona była głównie na trzeciej edycji budżetu realizowanej w 2015 r., choć w niektórych przypadkach analizie poddano także drugą edycję z 2014 r.

1. Procedura budżetu obywatelskiego

Najważniejsze spostrzeżenia

- Projekt regulaminu budżetu obywatelskiego wypracowany został podczas 12 nieformalnych spotkań mieszkańców, które miały miejsce w okresie od 23 czerwca do 27 lipca 2015 r., nazwanych Radami Sąsiedzkiemi. Spotkania były dostępne dla wszystkich zainteresowanych osób. W każdym brało udział (średnio) ok. 20 uczestników. O miejscu i godzinie spotkań informowano na stronie internetowej pszczyńskiego budżetu obywatelskiego, na portalu Facebook oraz za pomocą plakatów.
- Projekt regulaminu wypracowany przez mieszkańców, poza jedną poprawką, w całości został przyjęty przez radę miejską.
- Regulamin budżetu obywatelskiego przyjęty został uchwałą rady miejskiej¹. Jako podstawę prawną przyjęto art. 5a ustawy o samorządzie gminnym, który mówi, że „w przypadkach przewidzianych ustawą oraz w innych sprawach ważnych dla gminy mogą być przeprowadzane na jej terytorium konsultacje z mieszkańcami gminy.” Szczegółowe zasady uregulowane zostały w zarządzeniu burmistrza².
- Wojewoda Śląski rozstrzygnięciem nadzorczym³ stwierdził nieważność uchwały wprowadzającej budżet obywatelski. Wojewoda za niezgodne z prawem uznał m. in. ustalenie w uchwale, że wyboru projektów dokonują mieszkańcy, którzy ukończyli 15 lat. W opinii nadzoru taki przepis zawęża krąg uprawnionych do wzięcia udziału w konsultacjach.
- Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody opublikowane zostało 5 października. Na kolejnej sesji rady miejskiej 22 października, radni podjęli uchwałę o wniesieniu skargi na rozstrzygnięcie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, który jak dotąd jeszcze się tą sprawą nie zajął. Cała sytuacja nie miała więc żadnego znaczenia dla funkcjonowania budżetu obywatelskiego w Pszczynie, ponieważ cała procedura zakończyła się przed końcem października.

Dobre praktyki

W ubiegłych latach procedura budżetu obywatelskiego w Pszczynie powstała wewnątrz urzędu. W bieżącym roku w opracowanie zasad po raz pierwszy włączono mieszkańców gminy. Budżet obywatelski z założenia ma być narzędziem aktywizującym mieszkańców, jest to więc bardzo dobre posunięcie.

¹ Uchwała nr XIII/117/15 Rady Miejskiej w Pszczynie z dnia 20 sierpnia 2015 r. w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych związanych z przygotowaniem Pszczyńskiego Budżetu Obywatelskiego 2016

² Zarządzenie nr SG.0050.231.2015 PG.050.2.2015 Burmistrza Pszczyny z dnia 28.08.2015 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych związanych z przygotowaniem Pszczyńskiego Budżetu Obywatelskiego 2016 oraz wzorów formularza zgłoszeniowego oraz karty do głosowania na projekty do Pszczyńskiego Budżetu Obywatelskiego 2016

³ Rozstrzygnięcie nadzorcze nr NPII.4131.1.352.2015 Wojewody Śląskiego file:///C:/Users/grzegorz/Downloads/Rozstrzygni%C4%99cie%20nadzorcze%20Wojewody%20%C5%9Alaskiego.pdf

W porównaniu do lat ubiegłych znacznie wzrosła transparentność całego procesu opracowywania regulaminu. Jego zasady tworzone były na otwartych spotkaniach, z których sporządzano protokoły, a ostatecznie przyjęty został uchwałą rady miejskiej (w ubiegłych latach przyjmowany był zarządzeniami burmistrza).

Do poprawy

Prace nad regulaminem prowadzone były w okresie wakacyjnym (koniec czerwca - lipiec). W kolejnych latach warto tak zorganizować harmonogram budżetu obywatelskiego, żeby w okresie letnim nie planować żadnych działań włączających mieszkańców.

Uchwała wprowadzająca regulamin budżetu obywatelskiego jako podstawę prawną miała art. 5a ustawy o samorządzie gminnym, który mówi o prowadzeniu konsultacji społecznych z mieszkańcami. Warto rozważyć zastosowanie innej podstawy prawnej, na przykład, podobnie jak w Rudzie Śląskiej, art. 5b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, który brzmi następująco: „Gmina podejmuje działania na rzecz wspierania i upowszechniania idei samorządowej wśród mieszkańców gminy, w tym zwłaszcza wśród młodzieży”. Taka podstawa prawna może ograniczyć niebezpieczeństwo niekorzystnego rozstrzygnięcia nadzorczego wojewody.

2. System informowania o budżecie obywatelskim

Najważniejsze spostrzeżenia

- W celu poinformowania o spotkaniach Rad Sąsiedzkich urząd spróbował skorzystać z tzw. marketingu wirusowego. W mieście rozwieszono 27 plakatów, które rzekomo zostały popisane markerami przez młodych ludzi. Po trzech tygodniach urząd na łamach mediów poinformował, że napisy pojawiły się na plakatach celowo, żeby zwiększyć zainteresowanie tematem wśród mieszkańców. Cała akcja plakatowa kosztowała urząd 40 zł.
- Od tego roku w mieście funkcjonuje nowy portal internetowy dotyczący budżetu obywatelskiego (<https://budzet.pszczyna.pl>). Na portalu można znaleźć wszystkie najważniejsze informacje dotyczące całego procesu, w tym m. in. harmonogram, regulamin i niezbędne dokumenty. Na stronie umieszczono także e-mail i numery telefonów dla osób, które chciałyby zasięgnąć dodatkowych informacji dotyczących całej procedury. Warto także zwrócić uwagę na folder „Propozycje projektów”, w którym dla każdego ze złożonych projektów stworzono osobną zakładkę, gdzie umieszczono skan zgłoszenia i umożliwiono wnioskodawcom dowolne promowanie swojej propozycji. Część osób skorzystało z takiej możliwości i w swoich zakładkach umieściło nie tylko krótki opis planowanego projektu, ale także np. zdjęcia czy filmiki.
- Na poszczególnych etapach procesu urząd korzystał z całej gamy różnych narzędzi informacyjnych, w tym m. in.: kolportaż ponad 14000 ulotek do każdego gospodarstwa domowego w gminie, materiały wideo, fanpejdż na portalu Facebook, informacje prasowe czy akcja promocyjna „Moje miejsce! Mój pomysł! Mój głos!”, która sprowadzała się do propozycji wydrukowania specjalnie przygotowanego w tym celu hasła i sfotografowania się z nim.

Dobre praktyki

Portal internetowy pszczyńskiego budżetu obywatelskiego jest bardzo przejrzysty. Poza tym można w nim znaleźć wszystkie niezbędne informacje dotyczące przebiegu całego procesu. Interesującym i wartym naśladowania pomysłem jest udostępnienie miejsca na portalu dla wnioskodawców projektów, którzy mogli w ten sposób promować swoje pomysły.

Do promocji budżetu obywatelskiego wykorzystano różne techniki, głównie internetowe, ale nie tylko. Dzięki temu organizatorzy mogli trafić z przekazem do różnych grup odbiorców, także tych nie korzystających z Internetu.

Do poprawy

Od dnia wydania zarządzenia (28 sierpnia) do ostatniego dnia zgłaszania projektów (17 września) minęło jedynie trzy tygodnie. To był zbyt krótki czas, żeby dotrzeć z informacją dotyczącą budżetu obywatelskiego do wszystkich mieszkańców, tak żeby osoby, które wcześniej się tym nie interesowały, miały szansę przygotować i zgłosić własną propozycję. W kolejnych latach warto wydłużyć czas na dotarcie do mieszkańców z informacją o rozpoczęciu całego procesu i możliwości zgłaszania wniosków.

3. Przygotowanie i zgłaszanie projektów

Najważniejsze spostrzeżenia

- W regulaminie określono, że propozycję projektu może zgłosić każdy mieszkaniec gminy, który ukończył co najmniej 15 lat. Wnioskodawcy zobligowani zostali do zebrania co najmniej 15 podpisów popierających projekt.
- Zasady nie przewidywały możliwości zgłaszania projektów na terenach nie należących do gminy (np. spółdzielnie mieszkaniowe czy wspólnoty lokalne).
- W regulaminie zapisano, że jeśli szacunkowa kwota zgłaszanego projektu przekroczy 33750 zł, to wnioskodawca „zobowiązany jest przedstawić co najmniej dwa operaty szacunkowe uwiarygadniające kosztorys”. Autorom projektu uchwały chodziło o to, żeby projektodawcy przedstawili co najmniej dwie odpowiedzi przedsiębiorców na zapytanie o koszt przedsięwzięcia. Określenie „operat szacunkowy” był tu jednak mylący i wprowadził zamieszanie, gdyż zgodnie z prawem jest to opinia autorska rzeczoznawcy majątkowego o wartość nieruchomości.
- Zgodnie z regulaminem, zgłoszenie projektu następowało na specjalnym formularzu. Autorzy zostali zobowiązani do podania następujących informacji: 1) tytuł, 2) kategoria (ogólnogminny bądź lokalny – osiedlowy lub sołecki), 3) lokalizacja, 4) opis projektu, 5) uzasadnienie, 6) beneficjenci, 7) szacunkowe koszty i 8) dane kontaktowe. Poza wyżej wymienionymi wnioskodawcy mogli dołączać nieobowiązkowe załączniki, np. mapki czy zdjęcia.
- Zgodnie z regulaminem wnioski do budżetu obywatelskiego przyjmowane były przez 8 dni (10-17 września 2015 r.).
- Na etapie przygotowywania i zgłaszania projektów urząd miejski nie organizował żadnych otwartych spotkań dla mieszkańców.
- Na portalu internetowym w zakładce Kontakt podano adres e-mail i numer telefonu (w tym także komórkowy) do koordynatora budżetu obywatelskiego, który udzielał wsparcia dla wnioskodawców. Ostatecznie mieszkańcy zgłosili 14 projektów ogólnomiejskich i 65 projektów lokalnych (osiedlowych lub wiejskich).

Dobre praktyki

Osoby przygotowujące wnioski miały możliwość uzyskania wsparcia ze strony koordynatora budżetu obywatelskiego. Informacje na ten temat podane były na portalu internetowym.

Do poprawy

Zapisana w regulaminie konieczność złożenia dwóch operatów szacunkowych mogła wprowadzać w błąd wnioskodawców. Jeżeli urząd miejski w kolejnym roku zdecyduje się utrzymać obowiązek dostarczania odpowiedzi przedsiębiorców na zapytanie o koszt przedsięwzięcia, to mniej więcej tak należy to określić w zasadach.

Warto rozważyć w kolejnych edycjach umożliwienie realizacji zadań z budżetu obywatelskiego także na terenach należących do spółdzielni mieszkaniowych czy wspólnot, jeśli ich zarządy wyrażą na to zgodę i zobowiążą się do utrzymywania inwestycji, które zostaną w ten sposób zrealizowane.

Czas na zgłaszanie wniosków (8 dni) był zbyt krótki i praktycznie uniemożliwił złożenie wniosków osobom, które nie były wcześniej obeznane z tematem i nie miały przygotowanych koncepcji projektów. W kolejnych latach ten okres należy wydłużyć.

Na etapie pisania i składania wniosków urząd nie organizował żadnych spotkań z mieszkańcami, podczas których była by możliwość uzyskania dodatkowego wsparcia czy porozmawiania na temat problemów osiedla czy wsi. Etap przygotowania wniosków jest kluczowy, jeśli chce się zaangażować mieszkańców do wspólnej pracy na rzecz społeczności lokalnej, stąd warto w kolejnych latach wygospodarować czas na organizację takich spotkań.

4. Weryfikacja projektów

Najważniejsze spostrzeżenia

- Zgodnie z regulaminem weryfikacją formalną projektów zajmowała się Komisja do spraw weryfikacji Pszczyńskiego Budżetu Obywatelskiego 2016, w skład której wchodził pracownicy urzędu miejskiego i gminnych jednostek organizacyjnych. Protokoły z prac komisji zostały udostępnione na portalu internetowym.
- Zgodnie z regulaminem za weryfikację merytoryczną projektów odpowiadały właściwe komórki urzędu miejskiego i gminne jednostki organizacyjne.
- 28 września na stronie internetowej opublikowano listę projektów dopuszczonych i niedopuszczonych do głosowania. Zgodnie z regulaminem wnioskodawcy projektów odrzuconych mogli do dnia 7 października odwołać się od tej decyzji. W wyniku odwołania, trzy z wcześniej odrzuconych propozycji zostały ostatecznie przyjęte do głosowania.
- Ostatecznie z 14 zgłoszonych projektów ogólnomiejskich do głosowania dopuszczonych zostało 10. W przypadku projektów lokalnych weryfikację pozytywnie przeszło 59 propozycji z 65 złożonych.
- Wśród projektów dopuszczonych do głosowania 41 (59,4%) miało charakter inwestycyjny (w tym m. in. siłownie, place zabaw, infrastruktura sportowa), a 28 (40,6%) społeczno-kulturalny.
- Na dwóch spośród 24 osiedli i sołectw (Siedlice, Śródmieście) nie złożono żadnego projektu. Poza tym w Podstarzyńcu jedyny złożony wniosek nie przeszedł pozytywnie weryfikacji. Zgodnie z postanowieniami regulaminu pieniądze z tych jednostek przeszły na projekty ogólnogminne.

Dobre praktyki

Autorzy projektów odrzuconych podczas weryfikacji mieli możliwość odwołania się od tej decyzji. W ten sposób trzy propozycje pierwotnie niedopuszczone do głosowania, ostatecznie zostały zweryfikowane pozytywnie.

Protokoły z prac Komisji do spraw weryfikacji Pszczyńskiego Budżetu Obywatelskiego 2016 były publikowane na stronie internetowej, co zwiększa przejrzystość całej procedury.

5. Wybór projektów

Najważniejsze spostrzeżenia

- Zgodnie z regulaminem głosowanie trwało pełne dwa tygodnie (12-25 października). Do głosowania dopuszczeni zostali wszyscy mieszkańcy gminy, którzy do dnia 12 października mieli ukończone 15 lat.
- Tak jak przewidywał regulamin, mieszkańcy mieli dwie możliwości oddania głosu: elektroniczną i bezpośrednią. Regulamin określał, że głosowanie bezpośrednio możliwe będzie w siedzibie urzędu miejskiego w dni powszednie w godz. 7.30 – 15.00 oraz we wszystkich jednostkach Miejsko-Powiatowej Biblioteki Publicznej w Pszczynie w dni powszednie, w godzinach pracy danej jednostki. W praktyce, poza siedzibą urzędu i czternastoma filiami biblioteki, głosowanie było możliwe także na terenie trzech szkół podstawowych (osiedla i sołectwa, gdzie nie ma filii biblioteki).
- Regulamin określał, że osoba głosująca musiała podać imię i nazwisko oraz nr PESEL. Poza tym nie można było oddać głosu w imieniu innego mieszkańca lub mieszkańców. Przy głosowaniu elektronicznym dodatkowo wprowadzono wymóg, że z jednego adresu e-mail można oddać tylko jeden głos.
- W pierwszym dniu głosowania internetowego doszło do awarii i system przyjmował głosy wielokrotnie oddane z jednego adresu e-mail, co było niezgodne z zasadami. Urzędnicy podjęli decyzję o anulowaniu wszystkich w ten sposób oddanych głosów (za wyjątkiem pierwszego). Urząd wydał specjalny komunikat z informacją o zaistniałej sytuacji. Dodatkowo oddzielnie poinformowano właścicieli e-maili, z których oddawano anulowane głosy (80 osób).
- Ostateczną listę projektów rekomendowanych do realizacji ogłoszono 5 listopada (w regulaminie zapisano datę 30 października). Znalazło się na niej 7 projektów o charakterze ogólnogminnym (z 10 poddanych pod głosowanie) i 53 projekty lokalne (z 59).
- Każdy głosujący mógł oddać po jednym głosie na projekty ogólnogminne i lokalne. W sumie na propozycje ogólnogminne zagłosowało 3167 osób (6,2% uprawnionych), a na projekty lokalne 4289 (8,5%). W ubiegłym roku podczas głosowania oddano aż 70% głosów. Ta różnica pokazuje, że, jak można było podejrzewać, ubiegłoroczne głosowanie nie przebiegało uczciwie, a wprowadzenie dodatkowych zabezpieczeń w głosowaniu internetowym pozwoliło wyeliminować te nieprawidłowości w bieżącym roku.
- Frekwencja w poszczególnych osiedlach i sołectwach znacząco się od siebie różniła. Dla przykładu w Porębie zagłosowało ponad 40% mieszkańców sołectwa, a na osiedlach Polne Domy i Piłsudskiego (w obu przypadkach pod głosowanie poddano po jednym projekcie) frekwencja wyniosła niewiele ponad 2%.

Dobre praktyki

Wprowadzenie przez urząd miejski dodatkowych zabezpieczeń przy głosowaniu, dzięki czemu w znacznym stopniu wyeliminowano możliwości nieuczciwego oddawania głosu. Dzięki temu frekwencja spadła z nienotowanych nigdzie w Polsce ponad 70% w 2014 r. do 8,5% (przy projektach lokalnych) w roku bieżącym.

W tym roku głosowanie bezpośrednio było możliwe nie tylko w siedzibie urzędu miejskiego (jak w roku ubiegłym), ale także w 14 filiach biblioteki i 3 szkołach podstawowych zlokalizowanych na terenie poszczególnych sołectw i osiedli.

Do poprawy

Warto rozważyć możliwość umieszczenia urn wyborczych w dodatkowych miejscach, do których uczęszczają osoby, które nie korzystają na co dzień z oferty biblioteki (np. gminny ośrodek pomocy społecznej).

Przed rozpoczęciem głosowania internetowego warto zrobić sprawdzian systemu, w celu wcześniejszego wyeliminowania ewentualnych awarii.

6. Realizacja projektów

Najważniejsze spostrzeżenia

- Regulamin budżetu obywatelskiego kończy się na wyborze zadań, które zostaną zarekomendowane burmistrzowi do realizacji. Nie ma w nim ani słowa o sposobie informowania wnioskodawców i mieszkańców o tym, że urząd rozpoczyna realizację jakiegoś zadania, oddaje go do użytku itp.
- Na stronie internetowej budżetu obywatelskiego nie ma zakładki dotyczącej realizacji projektów wybranych przez mieszkańców w latach ubiegłych. Informacje na temat niektórych przedsięwzięć pojawiały się w aktualnościach oraz na portalu Facebook.

Do poprawy

Warto określić w regulaminie, w jaki sposób mieszkańcy i wnioskodawcy będą informowani o realizacji projektów wybranych w poprzednich edycjach.

Warto stworzyć na stronie internetowej zakładkę dotyczącą projektów wybranych w latach ubiegłych, żeby zainteresowani mieszkańcy mogli na bieżąco monitorować stopień ich realizacji.

7. Ewalucja budżetu obywatelskiego

Najważniejsze spostrzeżenia

- W regulaminie budżetu obywatelskiego nie ma ani słowa o jego ewaluacji.
- Urząd nie prowadził żadnej formalnej ewaluacji poprzednich edycji budżetu obywatelskiego. Nie zorganizował także spotkań z wnioskodawcami czy przedstawicielami lokalnych organizacji pozarządowych, które służyłyby poprawieniu procedury, czy innych działań, które zachęcałyby mieszkańców do dzielenia się swoimi opiniami i spostrzeżeniami. Jeśli ktoś był zdeterminowany i miał wiedzę, jak dotrzeć ze swoimi uwagami do magistratu, to jego głos mógł trafić do urzędników i być wzięty pod uwagę. Zwykły mieszkaniec Pszczyny nie miał jednak takiej możliwości.
- Po zakończeniu obecnej edycji urząd przygotował ankietę ewaluacyjną składającą się z 16 pytań dotyczących oceny poszczególnych etapów procesu. Planuje się, że do końca grudnia będą zbierane głosy mieszkańców, a w styczniu powstanie podsumowanie ewaluacji.

Dobre praktyki

W przeciwieństwie do lat ubiegłych urząd zdecydował się zaprosić mieszkańców do ewaluacji całego procesu budżetu obywatelskiego.

Do poprawy

Warto w kolejnych latach przeprowadzić ewaluację w formie otwartych warsztatów z mieszkańcami, na które zaproszone zostałyby wszystkie zainteresowane osoby, a zwłaszcza autorzy projektów zgłaszanych do budżetu obywatelskiego, sołtysi i przewodniczący rad osiedli.

Podsumowanie

W porównaniu z pierwszymi dwoma edycjami tegoroczny budżet obywatelski w Pszczynie zmienił się o niemal 180 stopni. Przede wszystkim po raz pierwszy w proces opracowywania regulaminu włączono mieszkańców gminy. Frekwencja na spotkaniach może nie była porywająca, ale taki sposób podejmowania decyzji dla wielu osób jest czymś nowym, więc w kolejnych latach, jeśli będzie kontynuowany, na pewno będzie cieszył się większym zainteresowaniem. Tym bardziej, że lipcowa data spotkań Rad Sąsiedzkich nie była najszcześniejsza.

Inną fundamentalną zmianą jest także podział środków na ogólnogminne i lokalne. W ubiegłym roku wiele osób było niezadowolonych, że pieniądze trafiają tylko do miejsc z większą ilością mieszkańców. Obecnie ten problem został rozwiązany. Cieszy także, że urząd miejski zdecydował się na lokalizację punktów głosowania w poszczególnych osiedlach i sołectwach, dzięki czemu pewne grupy społeczne przestały być dyskryminowane. Obecnie, w momencie publikacji raportu, trwa właśnie ewaluacja tegorocznej edycji budżetu obywatelskiego, co w ubiegłych latach także nigdy nie miało miejsca. Jeszcze ważniejsze jest to, że uszczelniono system głosowania przez Internet, co spowodowało, że frekwencja z nienotowanych nigdzie ponad 70% spadła do 8,5%, co oddaje rzeczywiste zainteresowanie mieszkańców tą formą partycypacji.

Pomimo tak wielu zmian, cały czas jest jednak wiele do zrobienia. Potrzebne wydaje się m.in. wydłużenie całego procesu i stworzenie warunków do interakcji mieszkańców podczas etapu przygotowywania wniosków. Najważniejsze jest jednak kontynuowanie obranej drogi. Mieszkańcy Pszczyny, jak zresztą większości polskich gmin, nie są przyzwyczajeni do aktywnego udziału w procesie podejmowania decyzji publicznych. Przykład innych miast, gdzie tego typu działania są już realizowane od kilku lat, pokazuje, że ich efekty są w pełni widoczne po 3-4 latach konsekwentnej pracy. Pierwszy, ważny krok w tym roku został już zrobiony. Teraz trzeba jedynie iść obraną drogą, poprawiając jednocześnie popełniane błędy czy niedociągnięcia.

Metodologia

Monitoring prowadzony był w okresie od czerwca do listopada 2015 r. Informacje zbierane były przy użyciu następujących technik:

1. Analiza dokumentów (w tym min. uchwała nr XIII/117/15 Rady Miejskiej w Pszczynie z dnia 20 sierpnia 2015 r. w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych związanych z przygotowaniem Pszczyńskiego Budżetu Obywatelskiego 2016, zarządzenie nr SG.0050.231.2015 PG.050.2.2015 Burmistrza Pszczyny z dnia 28.08.2015 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych związanych z przygotowaniem Pszczyńskiego Budżetu Obywatelskiego 2016 oraz wzorów formularza zgłoszeniowego oraz karty do głosowania na projekty do Pszczyńskiego Budżetu Obywatelskiego 2016, rozstrzygnięcie nadzorcze nr NPII.4131.1.352.2015 Wojewody Śląskiego, protokoły z prac Komisji do spraw weryfikacji Pszczyńskiego Budżetu Obywatelskiego 2016, wybrane projekty mieszkańców, ankieta ewaluacyjna).
2. Portal internetowy Pszczyńskiego Budżetu Obywatelskiego (<https://budzet.pszczyna.pl>).
3. Fanpage Pszczyńskiego Budżetu Obywatelskiego na portalu Facebook.
4. Rozmowy z koordynatorem Pszczyńskiego Budżetu Obywatelskiego Wojciechem Jakubcem.
5. Analiza lokalnych mediów, w tym przede wszystkim: pless.pl (<http://www.pless.pl/>), Nasze Miasto (<http://pszczyna.naszemiasto.pl/>), Pszczyńska.pl (<http://www.pszczynska.pl/>), Pszczyna.tv (<http://www.pszczyna.tv/>), Dziennik Zachodni oraz Głos Pszczyński.
6. Analiza i selekcja zebranych danych.

Monitoring prowadzony był na podstawie wcześniej opracowanego narzędzia monitoringowego, którego twórcami byli Dariusz Kraszewski, Ryszard Skrzypiec, Paweł Wyszomirski i Grzegorz Wójkowski.

Podczas monitoringu sprawdzano głównie tegoroczną edycję budżetu obywatelskiego w Pszczynie. W niektórych momentach analizie poddano także jego drugą edycję, która miała miejsce w roku 2014.